
‘Foresight’ın Anlamı

ve

Türkçe Karşılığı Olarak Kullanılan

‘Öngörü’ Sözcüğü Üzerine

Sözlük ve Ansiklopedik Sözlük Taraması

Taramada İzlenen Yöntem

‘Foresight’a ve Türkçe karşılığı olarak kullanılan ‘öngörü’ sözcüğüne, bu sözcüklerin geçtiği dillerde hangi anlamlar yükleniyor; yüklenen bu anlamlar itibariyle, ‘öngörü’, ‘foresight’ karşılığı olarak, doğru bir seçim midir; bunu tahkik için yapılan taramada şu yol izlenmiştir:

İlk adımda:

1. İngilizce sözlük ve ‘thesaurus’larda ‘foresight’ taraması yapılmış; sözcüğe verilen anlamlar derlenmiştir.
2. Bu taramada, ‘foresight’ açıklamalarında geçen ya da ‘foresight’la eşanlamlı olan sözcükler de taranmış ve bunların anlamları da derlenmiştir.
3. ‘Foresight’ sözcüğünü meydana getiren ‘fore-’ öneki ile ‘sight’ sözcüğü için de benzer bir tarama yapılmıştır.
4. Daha sonra, İngilizce’den Türkçe’ye sözlüklerde ‘foresight’, ‘fore-’ ve ‘sight’ için hangi karşılıkların verildiğine bakılmıştır.

İkinci adımda:

1. Türkçe’den İngilizce’ye sözlüklerde ‘öngörü’ için hangi karşılıkların verildiğine bakılmıştır.
2. Türkçe sözlük ve ansiklopedik sözlüklerde ‘öngörü’ taraması yapılmış; sözcüğe verilen anlamlar derlenmiştir.

Üçüncü adımda:

Türkçe’de ‘öngörü’ ile karıştırılan ‘uzgörü’ için Türkçe sözlük ve ansiklopedik sözlüklerin verdiği anlamlar taranmış;

Son adımda da:

Türkiye’de ‘foresight’ [dolayısıyla da ‘öngörü’] ile karıştırılan ‘forecast’ için anlam ve bunun Türkçe karşılığı konusunda bir tarama yapılmıştır.

Bu taramalara ilişkin bir döküm aşağıda verilmektedir.

Varılan Sonuç

Yapılan taramada, ‘foresight’ karşılığı olarak Türkçe’de [yeni dilde] kullanılan ‘öngörü’ sözcüğünün, ‘foresight’a yüklenen anlamı tam olarak karşıladığı; sözcük yapısı itibariyle de, tıpkı ‘foresight’ta olduğu gibi, içerdiği anlama uygun düştüğü sonucuna varılmıştır.

‘Forecast’, ‘foresight’tan farklı bir kavrama işaret etmektedir ve Türkçe’deki karşılığı da, eski dilde ‘tahmin’; yeni dilde ‘kestirim’dir.

Tarama Sonuçlarının Dökümü

I. ‘Foresight’ / ‘Fore-’ / ‘Sight’

a. İngilizce’den İngilizce’ye

Webster’s 1828 Dictionary

Fo’resight, n.

1. Prescience; foreknowledge; prognostication; the act of foreseeing.
2. Provident care of futurity; foreknowledge accompanied with prudence in guarding against evil.

foresight is also found in 19 definitions:

- [accident](#)
- [contingent](#)
- [contingently](#)
- [dark](#)
- [forecast](#)
- [improvidence](#)
- [improvident](#)
- [improvidently](#)
- [incautiousness](#)
- [outlook](#)
- [prevent](#)
- [prevision](#)
- [prospective](#)
- [providence](#)
- [providently](#)
- [thoughtful](#)
- [unexpectedation](#)
- [warily](#)
- [what](#)

Hypertext Webster Gateway: "foresight"

From Webster's Revised Unabridged Dictionary (1913) / (web1913)

Foresight \Fore"sight`, n.

1. The act or the power of foreseeing; prescience; foreknowledge. --Milton.
2. Action in reference to the future; provident care; prudence; wise forethought.
This seems an unseasonable foresight. --Milton.
A random expense, without plan or foresight. --Burke.
3. (Surv.) Any sight or reading of the levelling staff, except the backsight; any sight or bearing taken by a compass or theodolite in a forward direction.
4. (Gun.) Muzzle sight. See {Fore sight}, under {Fore}, a.

Ultralingua English Language Dictionary with reverse lookup

Search Results for entries containing '**foresight**' -

Term	Type	Definition
foresight	n	Providence by virtue of planning prudently for the future; Synonyms: foresightedness , foresightfulness
forecast	n	1. Foresight of events; prevision; premeditation.
presciently		With foresight; "more presciently than they superiors, these workers grasped the economic situation"; Synonyms: cannily
short	adj	10. Lacking foresight or scope; "a short view of the problem"; "shortsighted policies"; Synonyms: shortsighted , unforesightful
providence	n	1. A manifestation of God's foresightful care for His creatures.
visionary	n	A person with unusual powers of foresight; Synonyms: illusionist , seer
prediction	n	2. Reasoning about the future; Synonyms: anticipation , foresight
farseeing	adj	Planning prudently for the future; Synonyms: farsighted , foresighted , foresightful , long , longsighted
hindsight	n	Understanding the nature of an event after it has happened; "hindsight is always better than foresight."

Merriam-Webster's Collegiate Dictionary and Thesaurus

Main Entry: **fore·sight**

Pronunciation: 'fOr-'sIt, 'for-

Function: *noun*

Date: 14th century

1 : an act or the power of **foreseeing** : **PRESCIENCE**

2 : provident care : **PRUDENCE** <had the *foresight* to invest his money wisely>

3 : an act of looking forward; *also* : a view forward

- **fore·sight·ed** /-'sI-t&d/ *adjective*

- **fore·sight·ed·ly** *adverb*

- **fore·sight·ed·ness** *noun*

- **fore·sight·ful** /-'sIt-f&l/ *adjective*

Text: **Synonyms** **PRUDENCE**, canniness, caution, discreetness, discretion, forethought, precaution, providence

Related Word clairvoyance, discernment, perception

Antonyms hindsight

Main Entry: **fore·see**

Pronunciation: fOr-'sE, for-

Function: *transitive verb*

Inflected Form(s): **fore·saw** /-'so/; **fore·seen** /-'sEn/; **-see·ing**

Date: before 12th century

: to see (as a development) beforehand

- **fore·seer** /fOr-'sE-&r, for-, -'si(-&)r/ *noun*

synonyms **FORESEE**, **FOREKNOW**, **DIVINE**, **ANTICIPATE** mean to know beforehand. **FORESEE** implies nothing about how the knowledge is derived and may apply to ordinary reasoning and experience <economists should have *foreseen* the recession>. **FOREKNOW** usually implies supernatural assistance, as through revelation <if only we could *foreknow* our own destinies>. **DIVINE** adds to **FORESEE** the suggestion of exceptional wisdom or discernment <was able to *divine* Europe's rapid recovery from the war>. **ANTICIPATE** implies taking action about or responding emotionally to something before it happens <the waiter *anticipated* our every need>.

Main Entry: **pre·science**

Pronunciation: 'pre-sh(E-)&n(t)s, 'prE-, -s(E-)&n(t)s

Function: *noun*

Etymology: Middle English, from Late Latin *praescientia*, from Latin *praescient-*, *praesciens*, present participle of *praescire* to know beforehand, from *prae-* + *scire* to know -- more at **SCIENCE**

Date: 14th century

: foreknowledge of events: **a** : divine omniscience **b** : human anticipation of the course of events : **FORESIGHT**

- **pre·scient** /-sh(E-)&nt, -s(E-)&nt/ *adjective*

- **pre·scient·ly** *adverb*

Main Entry: **pru·dence**

Pronunciation: 'prü-d[&]n(t)s

Function: *noun*

Etymology: Middle English, from Middle French, from Latin *prudencia*, alteration of *providentia* -- more at **PROVIDENCE**

Date: 14th century

1 : the ability to govern and discipline oneself by the use of reason

2 : sagacity or shrewdness in the management of affairs

3 : skill and good judgment in the use of resources

4 : caution or circumspection as to danger or risk

Main Entry: **prov·i·dence**

Pronunciation: 'prä-v&-d&n(t)s, -"den(t)s

Function: *noun*

Etymology: Middle English, from Middle French, from Latin *providentia*, from *provident-*, *providens*

Date: 14th century

1 a *often capitalized* : divine guidance or care **b** *capitalized* : God conceived as the power sustaining and guiding human destiny

2 : the quality or state of being provident

The Advanced Learner's Dictionary of Current English by A. S. Hornby, E. V. Gatenby and H. Wakefield, London, Oxford University Press, Published 1948, Third Impression 1952.

Main Entry: **Foresight**

n. Foreseeing; power to see what will be needed in future and care in preparing for the future. *If you had had more foresight, you would have saved yourself a lot of trouble.*

Merriam-Webster's Collegiate Dictionary

Main Entry: **fore-**

Function: *combining form*

Etymology: Middle English *for-*, *fore-*, from Old English *fore-*, from *fore*, adverb

1 a: earlier: beforehand <*foresee*> **b**: occurring earlier: occurring beforehand

<foreshock>

2 a: situated at the front: in front <foreleg> **b**: front part of (something specified) <forearm> **c**: foremost <foretop>

A Merriam-Webster: Webster's New Collegiate Dictionary

Main Entry: **fore-**

A prefix denoting *before*, either in position or time; used: **1**. (Accent usually on verbal element) In verbs, verbal adjectives and nouns, and nouns of agency or action, with the sense of: **a**. *In front*; as, *forerunner*. **b**. *Beforehand*; as *foreordain*. **2**. (Accent usually on prefix) In other nouns, with the sense of: **a**. *Front*; as, *forelock*; *forearm*. **b**. *Preceding in time*; as, *forefather*.

Merriam-Webster's Collegiate Dictionary and Thesaurus

Main Entry: **¹sight**

Pronunciation: 'sIt

Function: *noun*

Etymology: Middle English, from Old English *gesiht* faculty or act of sight, thing seen; akin to Old High German *gisiht* sight, Old English *sEon* to see

Date: before 12th century

1 : something that is seen : **SPECTACLE**

2 a : a thing regarded as worth seeing -- usually used in plural <the *sights* of the city> **b** : something ludicrous or disorderly in appearance <you look a *sight*>

3 a chiefly dialect : a great number or quantity **b** : a good deal : **LOT** <a far *sight* better> <not by a damn *sight*>

4 a : the process, power, or function of seeing; *specifically* : the animal sense of which the end organ is the eye and by which the position, shape, and colour of objects are perceived **b** : mental or spiritual perception **c** : mental view; *specifically* : **JUDGMENT**

5 a : the act of looking at or beholding **b** : **INSPECTION, PERUSAL** **c** : **VIEW, GLIMPSE** **d** : an observation to determine direction or position (as by a navigator)

6 a : a perception of an object by or as if by the eye <never lost *sight* of the objective> **b** : the range of vision <was nowhere in *sight*>

7 : presentation of a note or draft to the maker or draftee : **DEMAND**

8 a : a device that aids the eye in aiming or in finding the direction of an object **b plural** : **ASPIRATION** <set her *sights* on a medical career>

- **in sight** : at or within a reasonable distance or time

- **on sight** : as soon as seen <ordered to shoot *on sight*>

- **out of sight** **1** : beyond comparison **2** : beyond all expectation or reason **3** -- used as a generalized expression of approval

- **sight for sore eyes** : one whose appearance or arrival is an occasion for joy or relief

Main Entry: ²**sight**

Date: 1602

transitive senses

1: to get or catch sight of <several whales were *sighted*>

2: to look at through or as if through a sight; *especially*: to test for straightness

3: to aim by means of sights

4 **a**: to equip with sights **b**: to adjust the sights of

intransitive senses

1: to take aim

2: to look carefully in a particular direction

Main Entry: ³**sight**

Function: *adjective*

Date: 1801

1: based on recognition or comprehension without previous study <*sight translation*>

2: payable on presentation <a *sight draft*>

b. İngilizce'den Türkçe'ye

A Condensed Dictionary: English-Turkish by Commander A. Vahid Bey, Turkish Navy, Costantinople 1924

foresight: basîret

Redhouse, 1974; 1985

foresight: ihtiyat, tedbir, önceden görme, basiret.

Redhouse, 1974; 1985

fore: önde / önceden

sight: (isim olarak) görme; gözlem / müşahede; muayene; görüş kuvveti; görülen şey; manzara; görülecek şey; göz erimi; inceleme fırsatı; fikir; nişangâh.

sight: (fiil olarak) görmek; bakıp keşfetmek.

II. Öngörü

a. Türkçe'den İngilizce'ye

Türkçe-İngilizce Büyük Lûgat /Comprehensive Turkish-English Dictionary, Hazırlayan/Compiled by Tarhan Kitapevi, 1959, Ankara.

öngörü: foresight; sagacity; circumspection.

b. Türkçe'den Türkçe'ye

Meydan Larousse, 1972

öngörmek: ['ön' ve 'görmek'ten yeni sözcük] ilerisi için kararlaştırmak, göz önünde tutmak [eski dilde: 'derpiş etmek'].

öngörü: önceden tahmin edilen bir duruma karşı gerekli tedbirleri almak [eski dilde: 'dürendişlik'].

öngörülü: bir işin ileride nasıl olacağını tahmin ederek ona göre davranan [eski dilde: 'dürendiş'].

derpiş: [Farsça'dan; 'der(-de)' ve 'piş(ön-)'ten; yalnız etmek / olunmak fiilleriyle kullanılır]; öngörmek, göz önüne getirmek, akıldan geçirmek.

Büyük Larousse: Sözlük ve Ansiklopedi, 1986

öngörü: [iktisat] iktisadi öznelerin kendilerini ilgilendiren bir iktisadi değişkenin gelecekteki evrimi hakkında yaptıkları tahmin.

rasyonel öngörü: iktisadi karar birimlerinin, öngörülerini belirlemek için ellerinde bulunan bütün bilgilerden yararlandıkları postulatına dayanan kavram.

öngörubilim: modern dünyanın evrimini hızlandıran teknik, bilimsel, iktisadi ve toplumsal nedenlerin incelenmesini ve bu nedenlerin ortak etkilerinden doğabilecek durumların önceden kestirilebilmesini konu alan bilim (kurucusu Gaston Berger).

AXİS 2000, Ansiklopedik Sözlük, Milliyet / Hachette

öngörmek: *geçişli fiil.* İlerisi için düşünmek, olması gerekeni belirtmek, göz önünde tutmak, ortaya koymak, kararlaştırmak. *Projenin bu ay içinde uygulamaya konmasını öngörmüştük.*

öngörülme: *edilgen fiil.* Öngörmek eylemi yapılmak. *Öngörülmeyle bir gelişmeyle karşı karşıyayız.*

öngörü: 1. Bir işin ileride nasıl bir durum alacağını kestirme, bunu önceden anlayabilme, *Öngörülerimiz maalesef gerçekleşmedi.* 2. İleriyi görebilme yeteneği. *Öngörüden yoksun bir lider.*

öngörülü: Bir şeyin veya bir işin ileride nasıl bir durum alabileceğini anlayabilen, ilerisini görerek önlem alan. *Öngörülü bir insan.*

öngörüsüz: Bir olayın ileride nasıl gelişeceğini kestiremeyen, öngörü yeteneğinden yoksun olan. *Öngörüsüz bir yöneticiymiş.*

Ali Püsküllüoğlu, Türkçe Sözlük, 3. baskı, 2000

öngörmek: ileride olması gerekeni göstermek, önceden kararlaştırmak, ilerisi için düşünmek, olmasını önceden gerekli görmek.

öngörü: bir işin ileride ne durum alacağını kestirme, önceden anlayabilme, ileriye görebilme yeteneği.

öngörülme: ilerisi için göz önünde tutulmak, yapılması gerektiği önceden belirtilmek, ileride olması önceden kararlaştırılmak.

öngörülü

öngörüsüz

TDK Türkçe Sözlük, 6. Baskı

derpiş etmek: öngörmek, göz önünde tutmak, aklından geçirmek.

durendiş: uzağı görür, ileriye düşünür, öngörülü.

Güzel Türkçemiz, Haz. Nijat Özön, 1986.

derpiş: öngörme, gözetme

derpiş edilmek: öngörölmek

derpiş etmek: öngörmek; gözetmek

dûrendiş: öngörölü, öngörüşlü, **uzgörür**

dûrendişlik: öngörü, **uzgörürlük**, öngörüş

III. Uzgörü

Büyük Larousse: Sözlük ve Ansiklopedi, 1986

uzgörü: gerçeği kavrama, kestirme yetisi

uzgörür: gerçeği önceden kestirebilen

AXİS 2000, Ansiklopedik Sözlük, Milliyet / Hachette

uzgören: Uzgörür.

uzgörür: Gerçeği önceden görebilen, keskin görüşlü; uzgören.

TDK Türkçe Sözlük, 6. Baskı

uzgören: uzgörür

uzgörür: keskin görüşlü, gerçeği önceden görebilen, durenmiş

Güzel Türkçemiz, Haz. Nijat Özön, 1986.

uzgören: uzgörür

uzgörür: dûrendiş, uzgören

uzgörürlük: dûrendişlik

uzgören: uzgörür

uzgörür: gerçeği, doğruyu önceden görebilen (kimse)

IV. Forecast

a. İngilizce'den İngilizce'ye

Merriam-Webster's Collegiate Dictionary

Main Entry: **¹fore·cast**

Pronunciation: -"kast; fOr-'kast, for-'

Function: *verb*

Inflected Form(s): **forecast** *also* **fore·cast·ed; fore·cast·ing**

Date: 15th century

transitive senses

1 a : to calculate or predict (some future event or condition) usually as a result of study and analysis of available pertinent data; *especially* : to predict (weather conditions) on the basis of correlated meteorological observations **b** : to indicate as likely to occur

2 : to serve as a forecast of : **PRESAGE** <such events may *forecast* peace>

intransitive senses : to calculate the future

synonym see **FORETELL**

- **fore·cast·able** /-"kas-t&-b&l/ *adjective*

- **fore·cast·er** *noun*

Main Entry: **¹pres·age**

Pronunciation: 'pre-sij, *also* pri-'sAj

Function: *noun*

Etymology: Middle English, from Latin *praesagium*, from *praesagus* having a foreboding, from *prae-* + *sagus* prophetic -- more at **SEEK**

Date: 14th century

1 : something that foreshadows or portends a future event : **OMEN**

2 : an intuition or feeling of what is going to happen in the future

3 *archaic* : **PROGNOSTICATION**

4 : warning or indication of the future

- **pre·sage·ful** /pri-'sAj-f&l/ *adjective*

b. İngilizce'den Türkçe'ye

The Concise Oxford Turkish Dictionary, Edited By A. D. Alderson and Fahir İz, Oxford.

forecast: *n.* olacak bir şeyin keşfi; **tahmin.** *v.* İstikbalde vuku bulacak şey (bilhassa hava) hakkında haber vermek.

c. Türkçe'den Türkçe'ye

Güzel Türkçemiz, Haz. Nijat Özön, 1986.

tahmin: kestirim; kestirme.

Ali Püsküllüoğlu, Türkçe Sözlük, 3. baskı, 2000

tahmin: (1) yaklaşık olarak değerlendirme, oranlama; (2) akla, sezgiye ya da birtakım verilere dayanarak, gelecekteki bir olayı, bir durumu bilme, kestirme; (3) önceden kestirilen, düşünülen şey.